

Tècnic en emergències sanitàries

Suport psicològic en situacions d'emergència

Anna Cervià

Suport psicològic en situacions d'emergència

1. Importància dels aspectes psicològics en emergències i catàstrofes
2. Reconeixement de les disfuncions del comportament
3. Suport psicosocial als pacients en situacions d'emergència
4. Comunicació psicosocial
5. Suport psicològic als equips d'intervenció

Capítol 1

Importància dels aspectes psicològics en emergències i catàstrofes

La psicologia és la ciència que estudia el comportament i els processos mentals, inclou:

- Aspectes observables i quantificables
(com parla, com s'orienta, com llegeix)
- Aspectes no mesurables
(està trist, és alegre, està eufòric, té dolor)

La **psicologia d'emergències** estudia les implicacions socials de desastres i catàstrofes i l'ajuda psicosocial que es pot aportar davant d'aquestes situacions

Exemples:

Atemptat de l'11M a Madrid

Accident d'avió amb 154 víctimes mortals

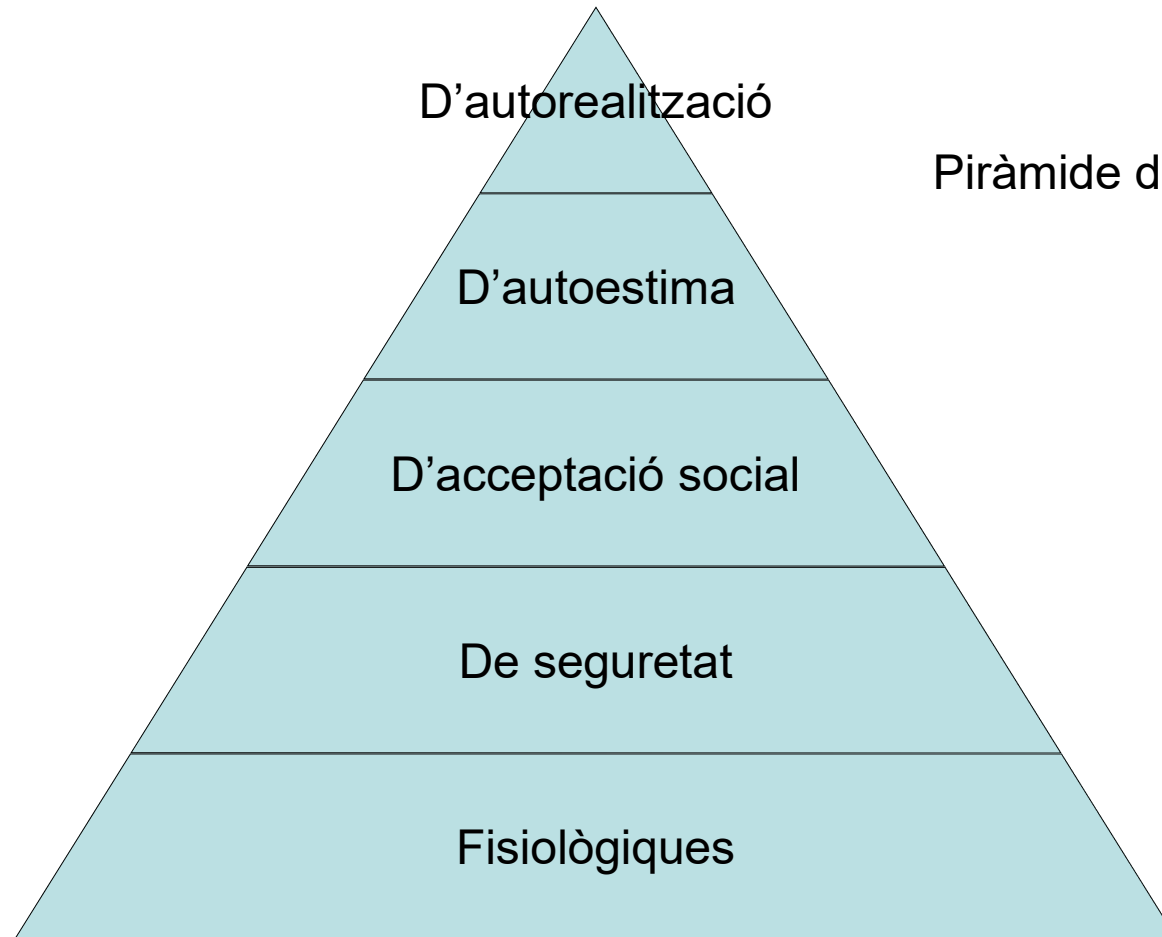
Accident d'autocar amb 6 víctimes mortals i 43 ferits greus

Terratrèmol de Llorca

Teories d'intervenció psicològica

- Estructuralisme
- Funcionalisme
- Conductisme
- Cognitivisme
- Humanisme
- Psicoanàlisis
- Gestalt

Les necessitats humanes

Piràmide de Maslow

Principis d'atenció psicològica

- L'exercici de la psicologia té una finalitat humana i social
- Els objectius són: el benestar, la salut, la qualitat de vida i el desenvolupament de les persones i grups
- Actua en l'àmbit individual i grupal
- Té principis ètics: respectaran els valors fonamentals de totes les persones

Psicologia comunitària

És la ciència que estudia el comportament d'una població comunitària

Objectius:

- Prendre consciència dels problemes
- Desenvolupar elements que motivin les persones a ser capaces d'organitzar-se
- Autogestió (utilitzar els recursos de la pròpia comunitat)

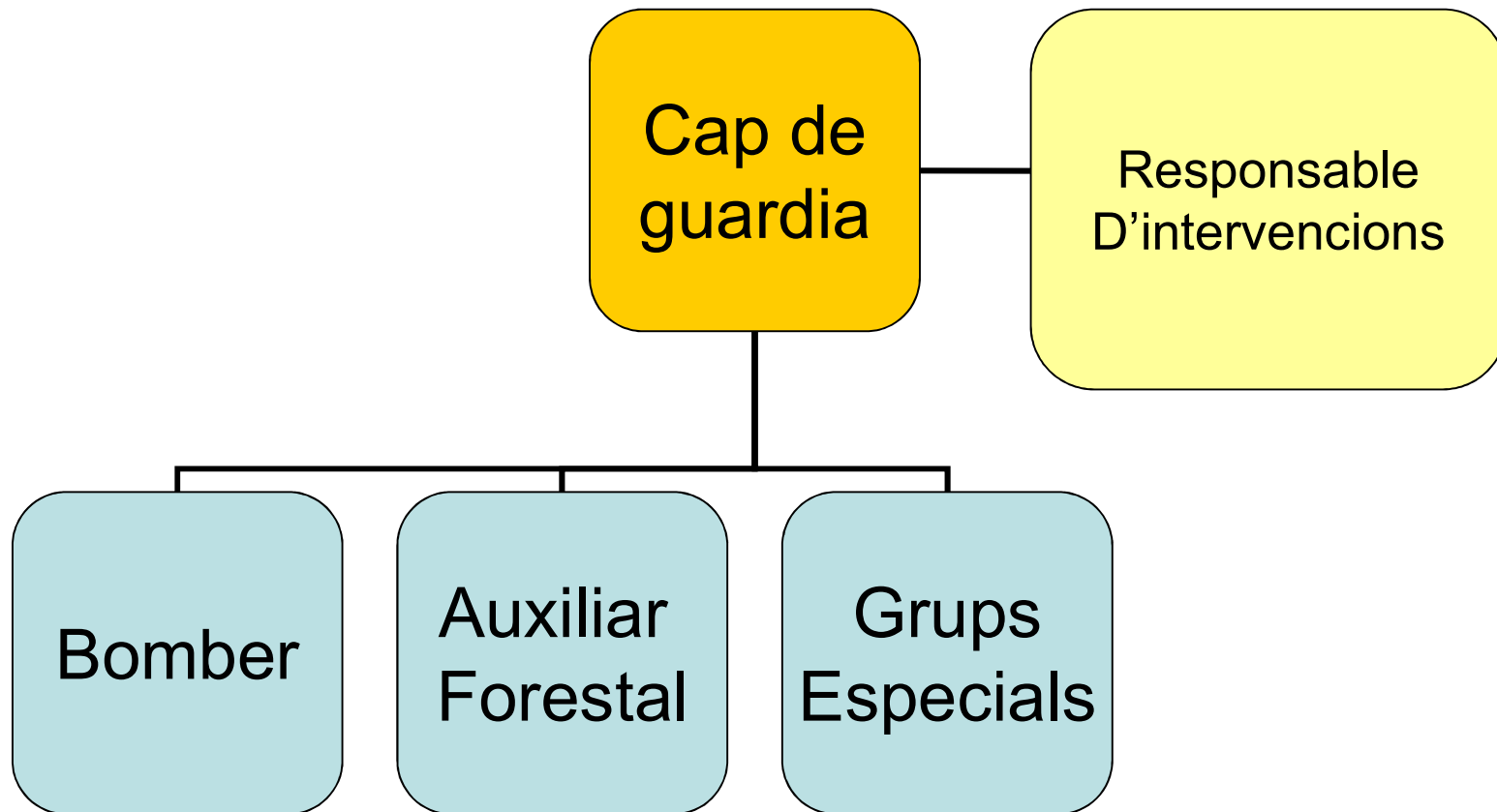
Psicologia de les organitzacions

Les organitzacions són: formacions socials complexes.

- Composades per individus i grups
- Formen un sistema de rols, coordinats mitjançant un sistema d'autoritat i comunicació
- Volen aconseguir uns objectius

Exemples organitzacions

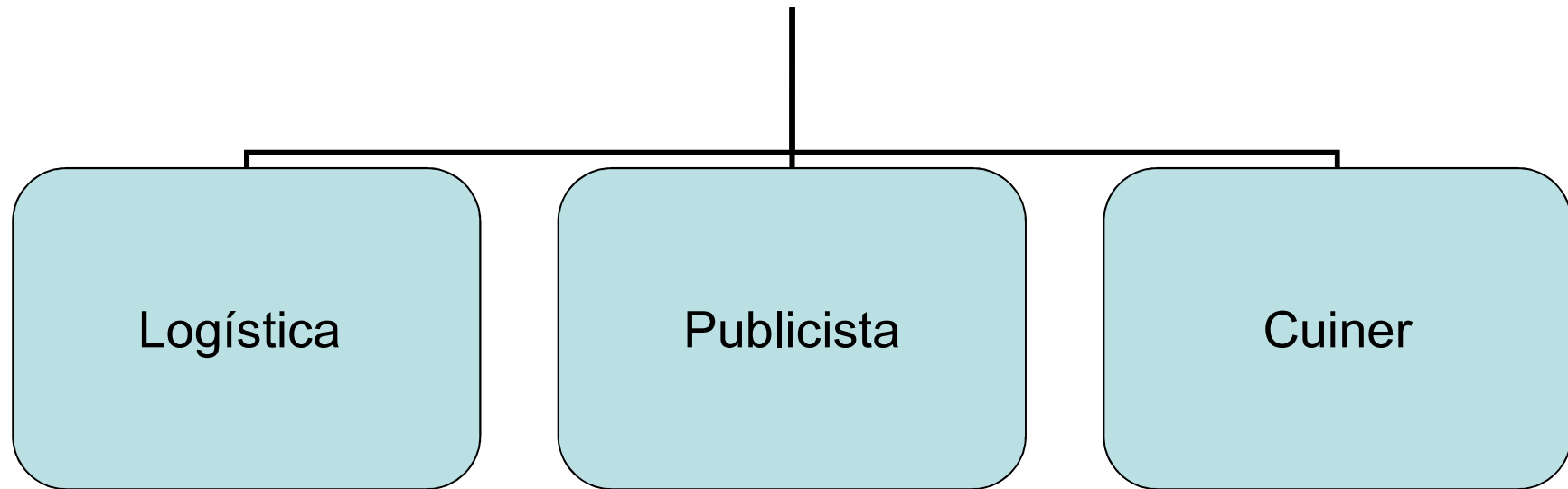
Cos de bombers

Exemples organitzacions

Els indignats

← ???

Psicologia d'emergències

Tractar una situació crítica de forma inesperada en qualsevol moment o lloc

L'objectiu és:

- Auxiliar a una o varies persones a sobreviure un succés traumàtic
- Minimitzar l'impacta psicològic a curt plaç
- Disminuir la probabilitat de trastorns psicològics posteriors
- Augmentar el creixement personal

ENFRONTAR-SE A LA CRISI

CRISIS

És un estat temporal de desorganització que incapacita a l'individu per abordar situacions particulars amb mètodes habituals

Cal oferir estratègies per afrontar les situacions generadores d'estres

Ajuda psicosocial

- Ajuda afectiva
- Ajuda material

Actua en situacions d'emergència i
catàstrofe

Segueix uns protocols d'actuació

Es necessita un equip multidisciplinar

*Exemple pràctic: 21 ofegats a l'estany de
Banyoles i 120 accidentats*

*Exemple pràctic: 21 ofegats a l'estany de
Banyoles i 120 accidentats*

RECURSOS MATERIALS

- Ambulàncies
- Hospitals
- Hotels, albergs
- Funerària
- Acreditació professionals
- Mitjans de comunicació
- Transport
- Espai adequat

RECURSOS HUMANS

- Psicòlegs
- Treballadors socials
- Personal sanitari:
metges, DUI, TES
- Personal de
recolzament:
traductors, religiosos

Diferències culturals en les conductes individuals i col·lectives davant les catàstrofes

Cal tenir una comprensió de la cultura i visió del món dels diferents col·lectius per planificar, programar i donar serveis adequats

Exemples de diferents cultures

- ALIMENTACIÓ
 - Els musulmans no mengen porc
 - Els hinduïstes no mengen ni carn ni ous
- TRACTAMENT DE LA MORT
 - Els jueus enterren els morts el mateix dia de la mort sense caixa
- LA RELIGIÓ
 - L'Islam, el Budisme, ...

DESASTRE NATURAL I TRENCAMENT SOCIAL

DESASTRE: són successos extraordinaris i no habituals.

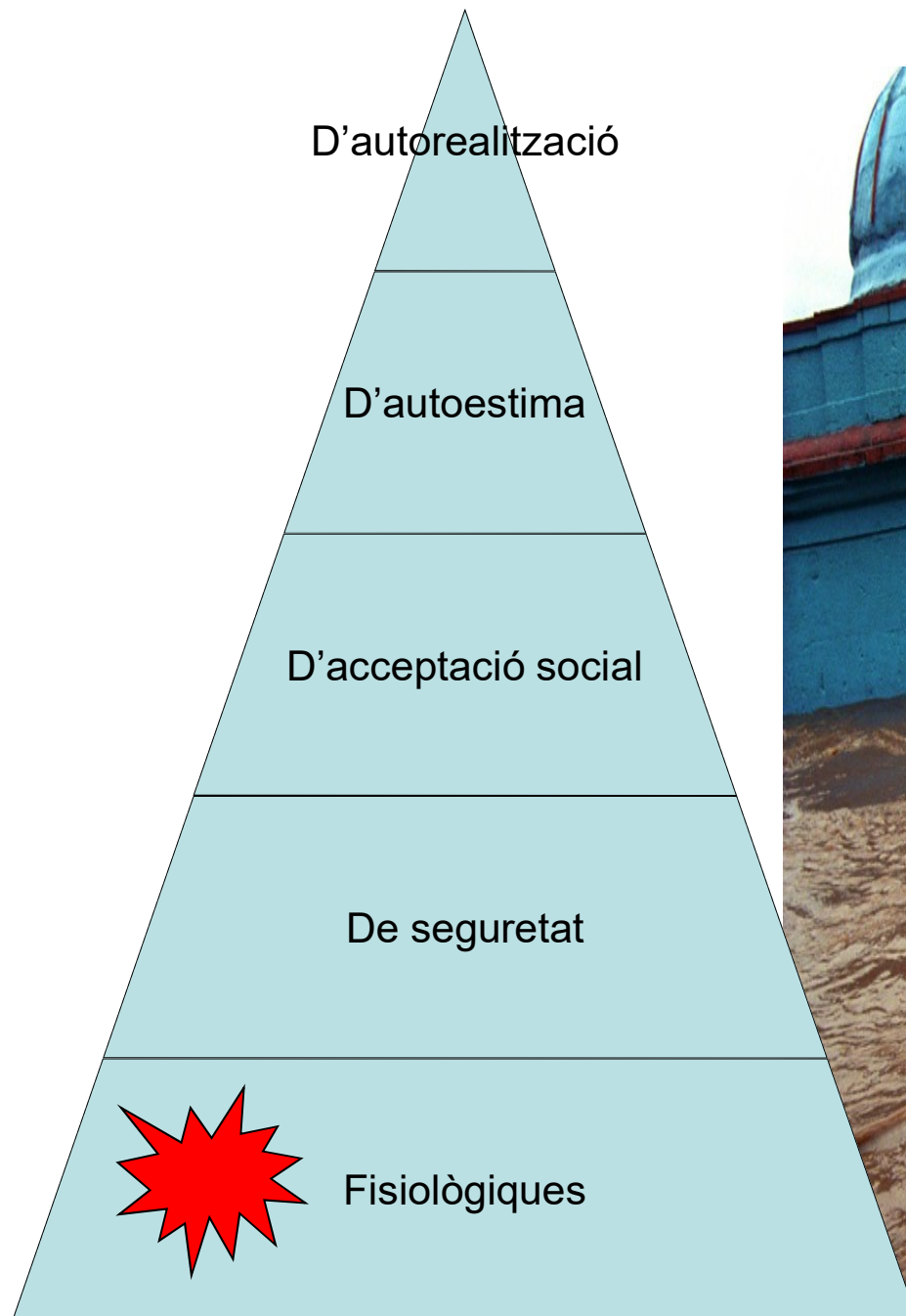
- Solen ser inesperats i ocasionen dany i destrucció.
- Poden provocar pèrdues humanes, lesions físiques i pèrdues materials
- Provoquen trencament social

Trencament social

- S'altera el funcionament habitual de la col·lectivitat
- No es pot afrontar amb mecanismes socials habituals

Exemple: incendi de grans abast

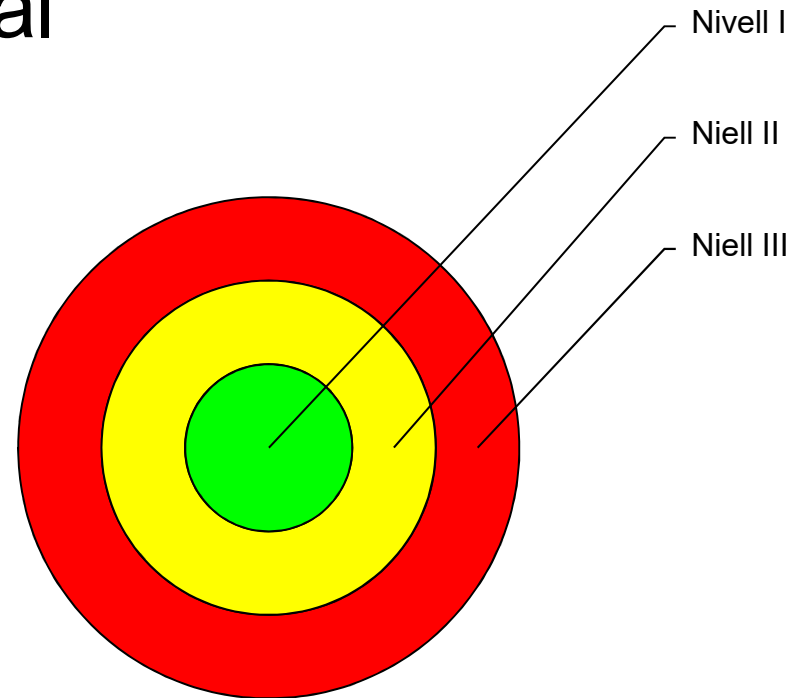
- » No hi ha mitjans de comunicació
- » No hi ha transport
- » Falten ambulàncies, agents de l'autoritat, bombers
- » Falta aigua i aliments

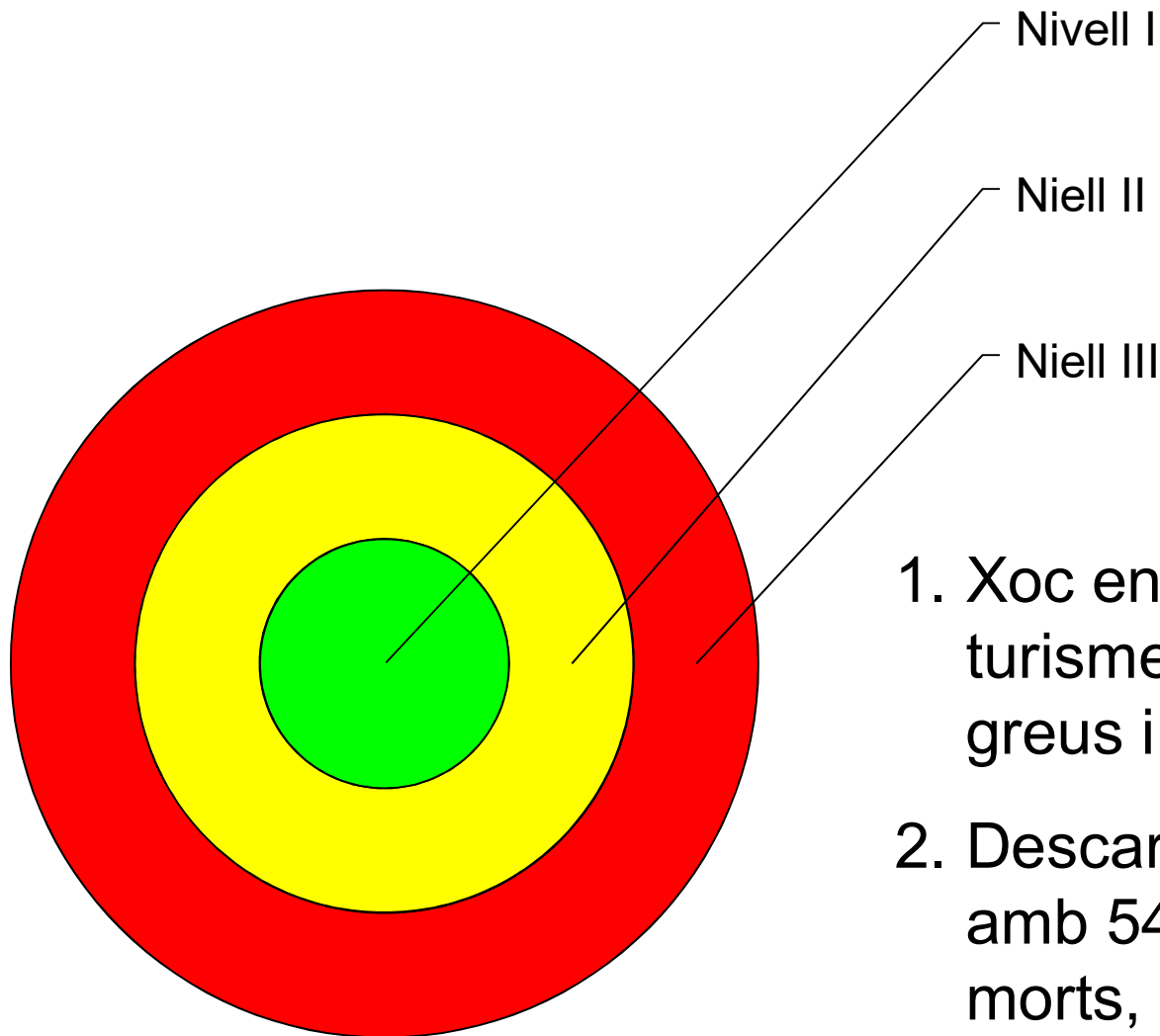

Qualsevol desastre o
emergència implicarà un
trencament social

Nivells de desastres:

- Nivell I
- Nivell II
- Nivell III

1. Xoc entre 3 camions i 2 turisme: 6 morts, 2 ferits greus i 1 ferit lleu
2. Descarrilament d'un tren amb 545 passatgers: 34 morts, 127 ferits greus
3. Tsumani devastador amb 8.000 víctimes directes